

Su mumis Galybių VIEŠPATS, Jokūbo Dievas – mūsų tvirtovė! /Ps 46,12/

2012 m. spalio Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 10 (124)

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X

Spalio 31-oji Reformacijos – Bažnyčios atsinaujinimo diena

Ženeva – kalvinizmo lopšys. Šv. Petro katedra dešinėje, kairėje – Reformacijos muziejus

Atgal ar pirmyn?

Mintys, Reformacijos dienai artėjant

... Jis norėjo parodyti savo teisingumą tuo, kad nenubaudė už nuodėmes, padarytas anksčiau, dieviškojo kantrumo laikais, ir norėjo parodyti savo teisingumą dabarties metu, pasirodydamas esąs teisus ir nuteisinantis tą, kuris tiki Jėzu.

Mes įsitikinę, kad žmogus nuteisinamas tikėjimu, be įstatymo darbu.

(Rom 3,25b-26.28)

Mieli broliai ir sesės Kristuje, nepraeis nė penkeri, kai pažangieji krikščionys minės apvalų jubiliejų – penkis šimtus metų, kai doras katalikas Martynas Liuteris, neapsikentęs klestinčios nedoros, šventvagiško lupikavimo ir paprasčiausios tinginystės, paskelbė Tezes, paskatinusias tikinčiuosius

aktyviai ieškoti krikščioniškojo grynumo pagrindo.

„Ad Fontes“ – atgal prie ištakų... „atgal“, kuris atsakingiems ir išlavintiems ateities krikščionims virto „pirmyn“ – prie apaštalo Pauliaus, prie Biblijos, prie Senosios apaštališkos Bažnyčios. Pirmyn prie asketiško grynumo: stolas ir į gimtąją kalbą išversta Biblija ant jo – štai ir viskas, ko reikia Viešpaties Stalui... Vynas ir Duona ant Stalo bei švari atgailaujančiojo sąžinė – viskas, ko užtenka tikinčiajam, atėjusiam Viešpaties Vakarienes... Jokių blizgučių, teplionių, šventųjų nagų, plaukų ir kt.!..

Mielieji, šis krikščioniškas paprastumas nei anuomet, nei juolab dabar nereiškia prastumo. Atvirkščiai. Jis patvirtina didelę atsako-

mybę prieš Dievą ir prieš Artimą (tiksliau – už Dievą ir Artimą). Švarios sąžinės nepavyks nusipirkti gerais darbais, teks nuoširdžiai ir atvirai atgailauti. Ir tikėti. To ne vienąkart Laiškuose mus moko pats apaštalas Paulius.

Penkis šimtmečius atgal mums buvo įteikta nuostabi dovana, kurią išdrįskime palyginti su ta, kurią gavo Mokiniai Sekminių dieną. Prisimenate, kokie jie buvo iki tol? Tūzinas balių, pasislėpusių už uždarytų durų... Tuo pačiu ir Šaunusis Dvyliktukas, kuris neatpažįstamai pasikeitė Šventosios Dvasios įkvėpime... Panašiai keitėsi ir Visuotinės Bažnyčios nariai po Liuterio protesto.

Tiesa, šiandienos iššūkiai stipriai skiriasi nuo anų, trikdžiusių Reformacijos laikų tikinčiuosius. Jei anuomet teko tingiai ir persivalgiusiai Bažnyčiai įrodinėti pamatines apaštališkas tiesas, šiandien viso pasaulio Krikščionių Bažnyčios (išskyrus kai kurias Afrikoje) išgyvena ne tiek tapatybės, kiek – iš esmės – išlikimo sunkmetį ir yra verčiamos iš naujo reformuotis; keistis nekeičiant Kertinio akmens...

Šiuolaikinis krikščionis neturi prarasti vilties. Kai/jei abejonės ir nepritekliai ims drebinti pakinklius, verta prisiminti, kad po ranka visuomet yra Knyga, suteikianti apsaugą net nuo nepaprastai galingo ir negailestingo Laiko... „Žmogus nuteisinamas tikėjimu“.

Ne įstatymo darbuose, bet darbuose, paremtuose tikėjimu, gludi amžinoji tiesa.

Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčių durys ir vėl plačiai atvertos tikintiesiems

Vadovaujantis Vilniaus apygardos teismo nutartimi ir antstolio patvarkymu, iki šiol neteisėtai pasisavintos Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios sugražinamos Lietuvos evangelikų reformatų *-Unitas Lithuaniae-* Sinodui saugoti. 2012 m. spalio 23 d. Sinodui buvo perduota Vilniuje, Pylimo gatvėje esanti bažnyčia, o rytoj ketinama sugražinti dar 5 bažnyčių pastatus. Tuo pačiu bažnyčios Vilniuje, Salamiestyje (Biržų rajone) ir Papilyje (Biržų rajone) po beveik dešimtmetį trukusio uždarymo bus atvertos visai evangelikų reformatų bendruomenei.

„Maldos namai privalo būti visada atviri kiekvienam tikinčiajam – būtent čia mūsų bendruomenės nariai ateina ieškoti ramybės ir išganymo. Ilgą laiką dalis Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčių buvo užrakintos ir neprieinamos nei dvasininkams, nei religinei bendruomenei. Be tikinčiųjų Dievo namai – tušti, todėl šio momento visa bendruomenė nekantriai laukė“, - sakė Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios generalinis superintendantas Tomas Šernas.

Bažnyčių pastatus, kaip ir kitą Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčiai priklausantį beveik 17 mln. litų vertės nekilnojamą turtą neteisėtai, kaip teigiama prašyme pradėti ikiteisminį tyrimą, nuo 1997 metų valdė buvęs dvasininkas Algimantas Kvedaravičius. Dėl neteisėtų jo veiksmų, pasisavinant

ir perleidžiant kitiems asmenims svetimą turtą, pradėtas ikiteisminis tyrimas, o visas pasisavintas turtas – areštuotas.

„Vadovaujantis antstolio patvarkymu, šiomis dienomis Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios bendruomenei yra perduodami saugoti bažnyčių pastatai Vilniuje, Biržuose bei Biržų rajone, taip pat – Salamiestyje bei Pasvalio rajone. Bendruomenė pasiryžusi šį turtą saugoti, puoselėti bei naudoti pagal paskirtį. Šis žingsnis labai svarbus tikintiesiems, kurie beveik dešimtmetį neturėjo galimybės lankytis savo maldos namuose. Tikimės, kad galutiniais teismo sprendimais galų gale evangelikų reformatų bendruomenei bus sugražinti ir kitas neteisėtai išgrobstytas turtas“, – kalbėjo Sinodą teisiniuose procesuose atstovaujantis advokatas

Tadas Kelpšas.

Pažymėtina, kad bažnyčios Biržuose, Nemunėlio Radviliškyje, Švobiškyje visada buvo atviros evangelikų reformatų bendruomenei, nepaisant visų peripetijų, susijusių su bažnyčių registravimu apie kurias buvo pranešama spaudoje anksčiau.

Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia Lietuvoje veikia nuo XVI amžiaus, o šiuo metu vadovaujasi dar iki 1940 m. Bažnyčios priimtais kanonais. Remiantis jais, aukščiausia Bažnyčios institucija – Sinodas, o Bažnyčios turtą tvarko bei administracines funkcijas atlieka iš Sinodo narių renkama Konsistorija.

Nors dar 2002 metais A. Kvedaravičiaus veikla bažnyčioje buvo suspenduota, jis, kaip teigiama Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios prašyme pradėti ikiteisminį tyrimą, pasinaudodamas Lietuvos teisinės sistemos spragomis bei manipuliudamas dokumentais, be teisėto pagrindo užvaldė beveik visą Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios bendruomenei priklausantį nekilnojamąjį ir kilnojamąjį turtą.

Nepaisant to, jog 2002 metais Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas pavedė administruoti visą kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios *-Unitas Lithuaniae-* Sinodui, A. Kvedaravičius, teigiama, neturėdamas Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios bendruomenės įgaliojimų bei jos neatstovaudamas, ėmė neteisėtai spekuliuoti Bažnyčios ir jos bendruomenės vardu bei turtu.

PRISIMINKIME: 3 mėnesiai nepertraukiamoje maldoje

Spalio 7-sios rytą gausus būrys biržiečių rinkosi į reformatų bažnyčią, į Derliaus, pjūties ir tikėjimo vaisių padėkos pamaldas. Ši diena buvo tikrai išskirtinė ne tik dėl šventinės nuotaikos, tikinčiųjų bendrystės Viešpaties Vakarienėje, bet ir dėl Biržų ev. reformatų parapijos klebono kun. Rimo Mikalausko kvietimo šiose pamaldose prisiminti metų senumo įvykius. Šie įvykiai visam gyvenimui išliks daugumai ne tik biržiečių, bet ir kitų Lietuvos reformatų. Šie įvykiai patikrino reformatų tikėjimo nuosirdumą, pasiryžimą ir kantrybę, pažadino abejojančius, sustiprino ir suvienijo tikėjimo namiškius.

Po pamaldų tikintieji susirinko į Agapę, kur kiekvienas dalijosi prisiminimais, vėl nuotraukose ir video medžiagoje prisiminė tuos įvykius, kai buvo saugomas ir apsaugotas reformatų bažnyčios pastatas Biržuose, apsaugota tikėjimo laisvė.

Po pamaldų daug klausimų sulaukė ne tik parapijos klebonas, bet ir jau daugiau nei metus besidarbuojantis ir ginantis Lietuvos reformatų interesus advokatas Tadas Kelpšas. Metų senumo įvykius plačiai nušvietė respublikinė bei rajono žiniasklaida, todėl ne išimtis buvo ir ši sukaktis. Daugiau galite žiūrėti Rygvedos TV spalio 12 d. žinių laidoje.

InfoRef.lt

Holger Lahayne*. Protestantai – kas jie tokie?

Protestantai – trečia didžioji krikščionybės šaka po Romos katalikų ir ortodoksų, išaugusi XVI a. Reformacijos laikais. Sąvokos „protestantai“ atsiradimas visų pirma susijęs su 1529 metų antruoju Špejerio susirinkimu, kai Liuterio reformacijos šalininkai pareiškė „protestatio“ (protestą) prieš teisių ribojimą bei reformacijos priespaudą imperijoje.

Kaip ir sąvoka „liuteronai“, taip ir „protestantai“ pradžioje pirmiausiai nuskambėjo iš priešiška nusiteikusių Romos katalikų pusės kaip pravardė. Reformacijos šalininkai kurį laiką vengė šios sąvokos kaip ir kitų bendrinių pavadinimų, nes savęs nelaikė nei atskalūnais, nei naujais tikinčiaisiais, o vien tik atstatytą ir atnaujintą Jėzaus Kristaus bažnyčią. Šia prasme protestantai save taip pat laiko katalikais, t. y. Visuotinės Bažnyčios dalimi. Dėl to dauguma protestantų pripažįsta ir senuosius Bažnyčios tikėjimo išpažinimus (Apaštalu, Nikėjos, Atanazo).

Pagal tai protestantų Bažnyčios identiteto sampratą geriau atspindi sąvoka „reformuota“, bet „reformatų“ buvo pavartota ir prigijo Cvinglio ir Kalvino reformacijos atšakai pavadinti.

Sąvoka „evangelikai“ dažnai vartojama kaip „protestantai“ sinonimas. Daugumoje šalių ir bažnyčių šiandien vartojamas būtent šis pavadinimas, nes juo tiesiogiai išreiškiama viso Reformacijos judėjimo esmė: sugrįžimas, apvalymas ir skleidimas biblinės Evangelijos, kuri yra geroji naujiena apie Jėzų Kristų. Liuteris mėgo šią sąvoką, bet dar atmetė ją kaip bendrinį visų protestantų pavadinimą. Kai kuriose šalyse kaip Prancūzijoje ji netruko įsitvirtinti (*évangéliques* – evangelikai), bet labiau išpopuliarėjo tik apie 1600-uosius (nuo

Martyno Liuterio rankraštis

1653 *Corpus Evangelicorum* kaip visų protestantų atstovas imperijos susirinkimuose); nuo XIX a. tapo kai kurių protestantų Bažnyčių oficialaus pavadinimo dalimi (evangelikai liuteronai, evangelikai reformatai, evangelikai baptistai, evangelikai metodistai ir t.t.).

Atšakos ir paplitimas

Jau Reformacijos pradžioje ėmė ryškėti ir skirtis kelios judėjimo srovės, vėliau suformavusios pagrindines protestantų atšakas. Jei iš pradžių visas protestantų judėjimas imperijoje vadinosi „liuteronų“, tai po kiek laiko, ypač Vokietijoje, Skandinavijoje ir Baltijos šalyse, susidarė specifinė grupė Bažnyčių, kurios vėliau iš dalies vadinosi „liuteronų“ ir kurių tikėjimo išpažinimai (Liuterio katekizmai, Augsburgio išpažinimas ir kt.) 1580 m. buvo surinkti į Santarvės knygą. Liuterio šalininkams nepavykus susitarti su reformatoriaus Cvinglio sekėjais dėl Šventosios Vakarienės (1529 m. Marburgo religinis disputas), į atskirą atšaką ėmė glaustis Pietų Vokietijos ir Šveicarijos protestantai (Consensus Tigurinus, 1549 m.); tad apie 1550 m. atsirado „reformatų bažnyčių“ grupė; dėl didelės Ženevos reformatoriaus Kalvino įtakos šios Bažnyčios kartais vadintos kalvinistais. Reformatų atšaka įsitvirtino keliuose Šveicarijos kan-

nukelta į 4 p. ►

* Holger Lahayne - Vokietijos pilietis, teologas; nuo 1993 m. gyvena Lietuvoje, Lietuvos krikščionių studentų bendrijos (LKSB) bendradarbis, Evangeliško Biblijos instituto (EBI) dėstytojas. Išsilavinimas: BTh., Neues Leben Seminary.

Ulrich Zwingli

Teodor Beze

William Farel

tonų, Olandijoje, Škotijoje, dalyje Prancūzijos, Vokietijos, Vengrijos bei Lenkijos-Lietuvos valstybių (laikosi senųjų Bažnyčios tikėjimo išpažinimų, bet turi ir savitų – pvz., Heidelbergo katekizmą). Ypatinę atšaką sudaro Anglikonų bažnyčia, kuri atsirado ne iš bendrosios protestantų srovės, o dėl politinių motyvų atsiskyrė nuo Romos bažnyčios ir palaipsniui perėmė protestantų mokymą (39 straipsniai); ypač dėl vadinamojo „anglokatalikiškojo“ sparno (*high church* – tradicijos, liturgijos, sakramentų akcentavimas), kartais ji atskiriama ir nėra nelaikoma protestantų Bažnyčia. Dar vieną svarbią protestantų atšaką sudaro anabaptistai, taip vadinami dėl suaugusiųjų krikšto praktikos. Nuo pat pradžių (apie 1520/25 m.) jų išskirtiniai bruožai buvo šalinimasis bendradarbiavimo su valstybe, karinės tarnybos atsisakymas bei ypatingas asmeninio tikėjimo bei nuoseklaus Naujojo Testamento principų taikymo akcentavimas. Todėl ši atšaka buvo pavadinta „radikalioji reformacija“. XVI a. kilus rimtiems nesutarimams su liuteronais bei reformatais ir spaudai, anabaptistų grupės iki šiol dažnai atsisako protestantų pavadinimo.

Kontrreformacijos laikotarpiu daugelis protestantų bendruomenių, ypač Prancūzijos, Austrijos, Lenkijos-Lietuvos, kai kurių Vokietijos sričių labai smarkiai nukentėjo; Pietų Europoje protestantų beveik išvis neatsirado. Bet nuo XVII a. protestantų forpostais tapo britų kolonijos Šiaurės Amerikoje.

Kitos svarbios protestantų atšakos išsivystė XVII a. – baptistai, XVIII a. – metodistai, XIX a. – įvairios Laisvosios bažnyčios. Dėl intensyvios misijinės veiklos (maždaug nuo 1800-ųjų) daug minėtų protestantų atšakų Bažnyčių buvo įsteigta Afrikoje ir Azijoje. Iš metodistų judėjimo pagrindo kilus „šventumo sąjūdžiui“ XX a. pradžioje išaugo sekmininkų atšaka, akcentuojanti naują Šventosios Dvasios išsiliejimą. Iki amžiaus pabaigos sekmininkų Bažnyčios išplito ne tik po Europą, Šiaurės Ameriką, bet ypač pietiniame Amerikos žemyne ir Afrikoje. Šiandien ši atšaka dideliu pranašumu yra viena didžiausių protestantų grupių. Sekmininkų Bažnyčios padarė įtaką charizminiam judėjimui (nuo XX a. vid.), kuris savo ruožtu įsitvirtino įvairiose konfesijose. Panašiai tarpbažnytinė įtaka pasižymi ir nuo XVIII a. gyvuojantis, savo bažnyčių neįkūręs, bet įvairių denominacijų sudėtyje veikiantis pietizmo judėjimas.

Skaičiumi šios krikščionybės šakos (protestantų) nėra taip lengva apibrėžti. Europoje kalbama apie 100 mln. protestantų; pasaulio mastu skaičiai gali būti pateikti tik apytiksliai: pagrindinių grupių (liuteronų, reformatų, anglikonų, metodistų, baptistų) priskaičiuoja maždaug 350 mln. šalininkų; prie jų reiktų pridėti ir 150 mln. sekmininkų. Sunku nustatyti narių kiekį daugelio naujų nepriklausomų ir vietinių bendruomenių, bet galima kalbėti apie iš viso 500-600 mln. protestantų, taigi maždaug ketvir-

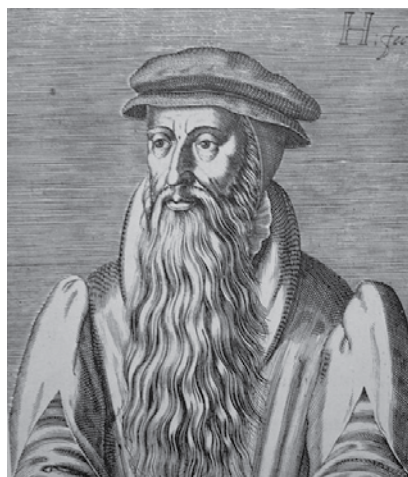
tadalį krikščionijos. Dalis Europos protestantų Bažnyčių priklauso „Europos protestantų bažnyčių bendrijai“ (*Community of Protestant Churches in Europe, CPCE*). Evangelikalų, t. y. teologiškai konservatyvių ir misionieriškai bei socialiai aktyvių protestantų bendruomenių svarbiausia sąjunginė organizacija yra „Pasaulio evangelikų aljansas“ (*World Evangelical Alliance*), atstovaujantis daugeliui šimtų milijonų protestantų.

Principai ir tradicijos

Kadangi protestantų Bažnyčių yra daug, tai esama ir nemažos tradicijų, bažnytinės struktūros, akcentų įvairovės. Teologijos spektras taip pat yra labai platus: nuo kraštutinio konservatyvumo iki modernumo ir visiško liberalumo; atskirais atvejais sunkiai atskiriamas nuo sektantizmo, ezoterikos ir nekrikščioniškumo. Bet daugumą protestantų Bažnyčių vienija bendri įsitikinimai, suformuoti, priimti ir įgyvendinami nuo Reformacijos laikų. Protestantai laikosi vadinamojo Rašto principo: bažnytinis mokymas ir dogmos privalo būti pagrįstos Šventuoju Raštu arba Biblija – užrašytuju Dievo žodžiu. Biblija nelaikoma vieninteliu mokymo ir teologijos šaltiniu, bet pačiu aukščiausiu visų tikėjimo išpažinimų, tarnysčių ir tradicijų autoritetu. Protestantų Biblija sudaryta iš 66 knygų, atmetant antrojo kanono knygas arba apokrifus. Pamaldų pagrindą sudaro Biblijos skaitymai ir jų aiškinantis pamokslas. Be pamaldų, protestan-

Heinrich Bullinger

John Knox

tų Bažnyčios skatina pasauliečius savarankiškai studijuoti Bibliją, pvz., namų rateliuose.

Tikėjimo ypatumai

Protestantai laiko, kad kiekvienas žmogus, kuris tiki Evangelijos pažadu, dėl tobulo Jėzaus Kristaus tarnystės ir aukos yra Dievo visiškai išteisinamas. Tai yra Dievo dovana, nes vyksta vien iš jo malonės ir negali būti žmogaus nuopelnas. Protestantų tikėjimą suvokia kaip žmogaus asmeninį pasitikėjimą Dievo pažadais ir akcentuoja asmeninį išganymo tikrumą; išteisintas žmogus, dėl savo tikėjimo ir dėkingumo Dievui daro gerus darbus ir eina šventėji-

mo keliu. Protestantai akcentuoja, kad kiekvienas žmogus stovi Dievo akivaizdoje ir yra asmeniškai jam atsakingas; kiekvienas tikintysis turi tiesioginį ir betarpišką ryšį su Dievu, dėl to jam nereikia jokių tarpininkų ir užtarėjų (atmetama Marijos ir šventųjų tarpininkavimo samprata). Dievas pats per savo Šventąją Dvasią žmoguje sukuria tikėjimą, pasinaudodamas savo malonės įrankiu – skelbiamu Dievo žodžiu. Protestantų Bažnyčios pripažįsta du sakramentus: Krikšto ir Viešpaties Vakarienes, kuriuos laiko regimaisiais tikėjimo ženklais, kartu su Dievo žodžiu stiprinančiais tikėjimą, o be tikėjimo esančius niekiniais. Tolesnė sak-

ramentų samprata pagal atšakas išsiskiria (nesutariama dėl vaikų ir suaugusiųjų krikšto, Kristaus dalyvavimo Šventosios Vakarienes metu). Šventosios Vakarienes kaip aukos prasmė ir transsubstanciacija atmetama.

Institucinė struktūra

Protestantai Bažnyčią laiko tikinčiųjų bendruomene, bet nesandžia nei tarpininke tarp Dievo ir žmonių, nei teikiančia išganymą. Bažnyčios vadovu ir galva laikomas vien Jėzus Kristus. Tarnautojai pašaukti atlikti įvairias užduotis. Nei kunigai ar pastoriai, nei teologai, nei kiti tarnautojai nesudaro jokio išskirtinio luomo, veikia lygiai ir kartu su bendruomene. Dažnai vadovus išsirenka pati bendruomenė. Protestantai akcentuoja ir skatina pasauliečių dalyvavimą visuose institucinės veiklos lygmenyse. Institucinės struktūros sandara įvairiose Bažnyčiose skiriasi (vyskupinė, presbiterinė-sinodinė, kongregacinė). Dauguma protestantų Bažnyčių suteikia vietinėms bendruomenėms didelį savarankiškumą, nariams balso ir dalyvavimo teisę.

Perspauzdinta iš
www.bernardinai.lt

Naujienos iš Lenkijos evangelikų reformatų Sinodo

Lenkijos evangelikų reformatų Bažnyčia istoriškai yra viena artimiausių Lietuvos evangelikams reformatams. Pakanka paminėti, jog Reformacijos idėjos Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje pirmiausia pasiekė kunigaikščio Mikalojaus Radvilos Juodojo dvarą Lietuvos Brastoje iš pietuose esančios Mažosios Lenkijos. Neatsitiktinai ir pirmuoju Lietuvos evangelikų reformatų generaliniu superintendentu buvo iš Mažosios Lenkijos atvykęs kunigas Simonas Zacijus. Nors Lietuvos evangelikai reformatai bendravo su Lenkijos reformatais, dalyvaudavo Lenkijos ir Lietuvos valstybės evangelikų reformatų Generaliniuose Sinoduose, Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia, lenkiškai vadinama Jednota

Litewska, išlaikė savo savarankiškumą ir pergyveno Kontrreformacijos laikotarpį, karus ir sąmyšius. Tuo tarpu Lenkijos reformatų Bažnyčia institucine prasme buvo sunaikinta ir atsikūrė tik Kontrreformacijos laikmečiui pasibaigus. Tai sąlygojo modernesnę Lenkijos reformatų bažnytines teisės sistemą, pagal kurią Sinodas nėra renkamas kiekvienais metais, bet veikia ištisus trejus metus, 2-4 kartus per metus susirinkdamas į Sinodo suvažiavimus – sesijas.

2012 metų spalio 6 dieną Lenkijos evangelikų reformatų Sinodas susirinko Lodzėje, kad priimtų tiek visai Bažnyčiai, tiek paties Sinodo darbu svarbius sprendimus – išsirinktų vyriausiąjį dvasininką – vyskupą bei Sinodo pirmininką –

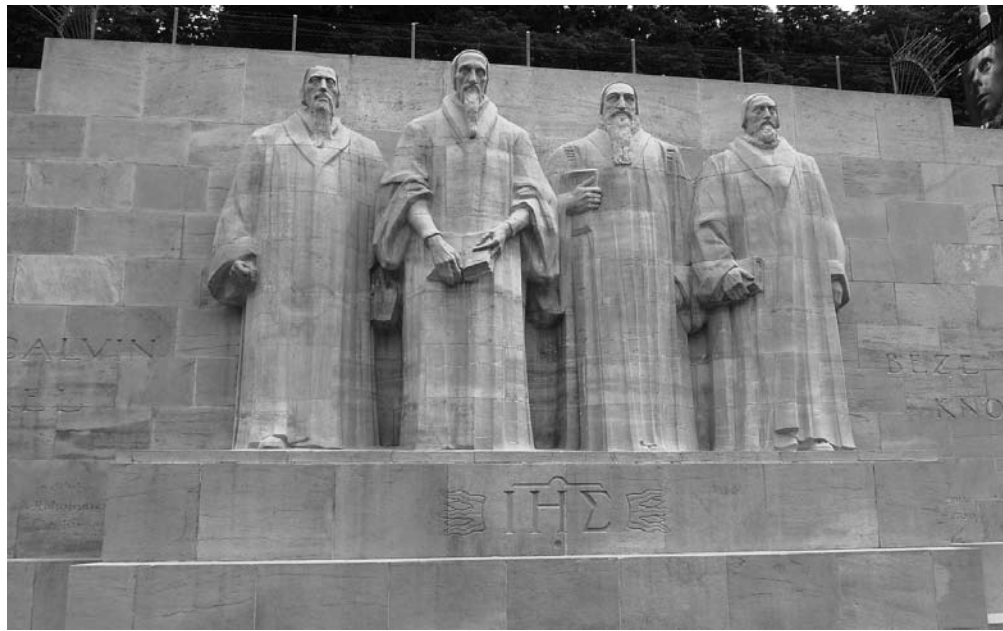
pasaulietį. Vyskupas Lenkijos reformatų Bažnyčioje renkamas 10 metų kadencijai, o Sinodo pirmininkas – 3 metų kadencijai.

Per Sinodo atidarymo pamaldas pamokslą pasakė Lodzės ev. reformatų parapijos klebonas kun. Semko Koroza. Pamoksle jis atkreipė Sinodo dalyvių dėmesį, jog esame pašaukti klausyti ne savęs pačių, bet Dievo. Sinodo posėdžiai truko beveik 6 valandas.

Į vyskupo pareigas buvo pasiūlyti du kunigai: iki šiol vyskupo pareigas ėjęs kun. Marekas Izdebskis (Marek Izdebski) bei Lenkijos evangelikų reformatų Konsistorijos narys kun. Kristupas Guralis (Krzysztof Góral). Sinodas vyskupu antrai kadencijai išsirinko kun. Mareką Izdebskį. Po rinkimų kun. K. Guralis palinkėjo

Reformatų pėdsakais Ženevoje

Kaskart, kai Dievas suteikia galimybę dar kartą sugrįžti į Ženevą, visada nuskubu į tokią mažą mažutėlę kavinukę Jono Kalvino gatvėje. Nežiūrint, kad nuo vieno iki kito mano apsilankymo būna praėjęs gerokas laiko gabalas, niekas šioje senamiesčio vietelėje nesikeičia – tas pats mielas padavėjas, ta pati nuostabiai kvapni kava ir tos pačios, tik Ženevoje apninkančios mintys. Atrodo, kad kaskart sugrįžtant į Lietuvą jos lieka čia, užsiropščia į lentynėlę šalia levandų puokštės, susisuka į kamuoliuką ir lyg ištikimas šuo laukia manęs sugrįžtančios. Ir kai taip atsitinka, kai vėl čia mėgaujosi kvapniaja akimirka, jos plūste užplūsta mane... Kas šioje vietoje buvo prieš beveik 500 metų... Pavyzdžiui, 1536 metų liepą, kuomet J.Kalvinas iš Prancūzijos atvyko į Ženevą, miestą, kur tuo metu vyko esminiai politiniai ir religiniai pokyčiai. Ką tik, 1536-ųjų gegužės 21 dieną, jau buvo įvykęs Visuotinis Ženevos piliečių susirinkimas ir priesaika buvo vieningai patvirti-

nę Reformacijos įvedimą... Arba kokios nuotaikos vyravo, na, kad ir 1538 metų Velykų sekmadienį, kuomet J.Kalvinas ir V.Farelis, protestuodami prieš Tarybos įsakymą įvesti Berno liturgiją, atsisakė teikti Viešpaties Vakariene... Tokios ir panašios mintys, nė kiek neabejoju,

lydi kiekvieną reformatą, turintį progą pasivaikščioti po Ženevą.

Sveicarija, žinia, naujaisiais laikais buvo neutrali šalis, jos nepalietė didieji karai, tad čia išliko labai daug senų, autentiškų pastatų. Ypač gražus Ženevos senamiestis. Beje, šis miestas dar vadinamas taikos, laikrodžių ir bankų sostine – čia įsikūrusios Jungtinių Tautų Organizacijos, Pasaulinės prekybos asociacijos, Raudonojo Kryžiaus, Pasaulinio ekonomikos forumo ir kt. būstinės.

Turiningą pasivaikščiojimą po Ženevos senamiestį vertėtų pradėti pavėsingame Bastionų parke, kuriame iškilusi įspūdinga Reformacijos siena. Čia iškaltų didingų Viliamo Farelio, Jono Kalvino, Teodoro Bezos ir Džono Nokso (John Knox) figūrų papėdėje mėgsta rinktis jaunimas, klausosi gan garsios muzikos, šoka, dainuoja. Ir visa tai nė kiek nedisonuoja su rimti skleidžiančiomis teologų skulptūromis – po Ženevos saule vietos užtenka visiems.

Vos už keliolikos minučių kelio – šv.Petro Katedra. Didinga, paslaptinė, apgaubianti ramybė. Čia pamatysi J.Kalvino krėslą, 15 a. medinius suolus, nuostabą keliančius vitražus. Ir išgirsi tylą, nors čia be paliovos zuja turistai.

Ženevos Katedros viduje

Kalvino auditorija

Kad ir koks pavargęs būtum, visada atsiras jėgų pakilti į apžvalgos aikštelę ir pamatyti miestą iš paukščio skrydžio.

Šalia Reformacijos muziejus, kuriame audiogidas suteikia galimybę dar kartą prisiminti Reformacijos faktus, pasiklausti garsiųjų debatų.

Čia pat ir Kalvino auditorija (kai kas ją vadina ir Kalvino svetaine). Tai nedidelis gotikos stiliaus pastatas, iškilęs 15 amžiuje, ankstesnių religinių pastatų vietoje. Nuo 1536 m., Ženevos reformacijos metų, pastatas tapo Auditorija, kurioje J.Kalvinas dėstė savo reformuotą teologiją. Kiekvieną rytą 7 val. čia vyko Biblijos studijos. Kalvino auditorijoje savo mokymą skleidė ir Džonas Noksas, kuris tarnavo angliškai kalbančių pabėgėlių kongregacijai. Vėliau Kalvino auditorija tapo ta vieta, kurioje rinkdavosi protestantų pabėgėlių grupės iš Italijos, Olandijos, Škotijos.

1959 metais atnaujintoje Kalvino auditorijoje sekmadieniais vyksta pamaldos.

Kaskart vaikščiodama grįstomis Ženevos gatvelėmis puoselėju mintį suorganizuoti Lietuvos evangelikų reformatų piligriminę kelionę į šį nuostabiai gražų (deja, ne mažiau nuostabiai brangų) miestą, kur, rodos, kiekvienas akmuo skleidžia šimtmečiais kauptą informaciją. Kas žino, gal kada ir pavyks tai padaryti...

Aurelija Arlauskienė

Kalvino kėdė

2012 metai paskelbti
KUNIGAİKŠČIŲ RADVILŲ
minėjimo metais

Kad suoštų Radvilų ažuolynas...

Prieš metus – 2011 m. balandžio 16 d., pakviesti Asvejos regioninio parko miškininkų, pasodinome 3700 gležnų ažuoliukų ir jiems „kailinukų“ – 1300 eglaičių.

Pernai ištikimi Ažuolyno iniciatorės ir kuratorės Juršienės pagalbinkai „gynė“ medelius nuo piktžolių, rudenį tepalais apsaugojo nuo miško žvėrelių dantų eglaičių viršūnėles, mindė žoles apie ažuoliukus ir taip paruošė Ažuolyną pirmajam žiemai.

Šią vasarą Ažuolynas išsivertė be mūsų pagalbos, nes gamta buvo palanki – ne per daug drėgmės, žvėreliams jau buvo „nebeskanūs“ sutvirtėję medeliai, nepuolė kiti kenkėjai. Po tradicinio kunigaikščių Radvilų minėjimo Dubingiuose vilniečiai aplankė savo Ažuolyną ir įsitikino, kad ažuoliukai gerokai ūgtelėjo, sutvirtėjo, bet jiems dar reikia mūsų rankų, meilės ir pagalbos.

Tad spalio 20 d., šeštadienį, vėl rinkomės Vilniuje ir, išsiskirstę į ekipažus, pasukome Dubingių – Asvejos regioninio parko link, kur prie girininkijos mūsų laukė miškininkai. Čia radome daugiau mūsų draugų –

talkininkų, prisijungusių pakeliui ir jau penki ekipažai važiuovome Ažuolyno link. Nuo pagrindinio kelio dar paėjęję kokią kilometrą pasiekėme savo „augintinius“ – pernai „marškinieliais“ aprengtus ažuoliukus ir vos iš žolių kyšančias eglaites mėlynai paženklintas tepalu, atbaidančiu žvėrelius, kurio nesugebėjo nuplauti nei lietus, nei sniegas...

Būsimo Radvilų ažuolyno prieša-kyje mus pasitiko tebežaliuojantis senolis šimtmetis ažuolas, kurio fone nusifotografavome. Po to kibome į darbą: išvadavę iš žolių eglaites, tepėme viršūnėles tirštu mėlynu skysčiu, apmindžiojome apie kiekvieną ažuoliuką, kad sniegas neužsilaikytų ir nenulaužtų, pataisėme išgriuvusius kuoliukus. Ir vėl išryškėjo taisyklingai susodintų ažuoliukų ir eglaičių eilės, pastarosios saulėje švietė melsvomis viršūnelėmis...

Baigę darbą, sustoję ratu kiekvienas savais žodžiais padėkojome Viešpačiui už suteiktą puikią dieną, saulę, draugus, į kurių petį galime atsiremti...

D. Gudliauskienė

Šimtamečio ažuolo papėdėje

naujai perrinktam vyskupui Dievo palaiminimo ir ramių ateinančių tarnystės metų. Vyskupas kun. Marekas Izdebskis padėjo už pasitikėjimą ir ypač dėkojo kunigams Kristupui Guraliui, Semko Korozai ir Zdislovui Trandai, pridurdamas jog jis pats iki šiol buvęs kai kuriais bažnytiniais klausimais per daug santūrus ir tai turėtų per ateinančius metus pakeisti. Tam tikisi Bažnyčios vyresniųjų dvasininkų ir pasauliečių palaikymo darbuose ir maldoje.

Lenkijos evangelikų reformatų Sinodas išsirinko Sinodo pirmininką. Pagal bažnytinę Lenkijos reformatų tvarką Sinodo pirmininkas yra renkamas trejų metų kadencijai iš pasauliečių. Kandidatais buvo pasiūlyti ponias Eva Juźviak (Ewa Józwiak), bažnytinio žurnalo „Jednota“ vyriausioji redaktorė, ir Varšuvos ev. reformatų parapijos pasiūlytas inžinierius ponas Tadeušas Jeske (Tadeusz Jeske). Kaip ir vyskupo rinkimuose, Sinodo direktorius yra renkamas slaptu balsavimu ir aiškia balsų dauguma. Sinodo pirmininke buvo išrinkta ponias Eva Juźviak.

Sinodas sprendė ir kitus aktualius Bažnyčiai klausimus. Buvo padaryti pakeitimai Bažnyčios finansų nuostatuose (*Regulamin finansowy Kościola*). Naujoji nuostatų redakcija pašalino kai kurias spragas, dėl kurių kai kurios parapijos išvengdavo bažnytinių mokesčių į Sinodo kasą. Buvo padidintas parapijų indėlis išlaikant bendrabažnytinę veiklą, t.y. įnašus į Sinodo sąskaitą. Artimiausias Sinodo suvažiavimas (sesija) kviečiamas 2012 metų gruodžio 8 dieną. Jame numatyta toliau svarstyti Bažnytinės vidaus teisės projekto naują redakciją bei patvirtinti 2013 metų Bažnyčios biudžetą.

2012-ųjų rudens kelionė po Vilniją

Šių metų rugsėjo 15 d. įdomią ekskursiją „Vilniaus ir Šalčininkų rajonų paveldas: vietos dvasia“ autobusu surengė VšĮ „Ekonominių-socialinių tyrimų ir mokymų centras“. Apie pravažiuojamus ar lankomus objektus išsamiai pasakojo kelionės vadovė žurnalistė Aurelija Arlauskienė.

Pirmiausia sustota Baltarusijos pasienyje prie **Medininkų memorialo**, prie kurio padėjome gėles. Apžiūrėjome vagonėlį, kuriame 1991 m. liepos 31 d. apie 5 val. ryto Rygos OMON smogikai nužudė 7 nepriklausomos Lietuvos pareigūnus, kurie vykdė sienos kirtimo ir muitinės kontrolę. Tik didžiulių Lietuvos ir amerikiečio karo gydytojo, kurio pavardė iki šiol nutylima, pastangomis vienintelis Tomas Šernas buvo išplėštas iš mirties nagų. Iš naujo mokėsi kalbėti, mąstyti, vaikščioti. Deja, automato buožės smūgiai, sutrenkę kaklą, buvo lemtingi – T. Šernas

negali vaikščioti. Jam nuolat reikia gydytis. Dabar jis Vilniaus evangelikų reformatų parapijos klebonas, LERB generalinis superintendentas. Kasmet liepos 31-ąją Medininkuose ir Antakalnio kapinėse pagerbiamas žuvusių pareigūnų atminimas. A. Arlauskienė išleido knygą „Tomas Šernas: vakar buvo rytoj“ (2006), kurioje pateikiama daug faktų apie jo gyvenimą, tragediją, reabilitaciją, dalyvavimą evangelikų reformatų veikloje.

Toliau **Medininkai** – kaimas Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, 31 km į pietryčius nuo Vilniaus, 2 km nuo sienos su Baltarusija. Tai

Medininkų memoriale

Sveikiname

Vilniaus parapijos narį
ALGĮ DAGĮ,

spalio 20 d. atšventusį 60 metų Jubiliejų.

Linkime sveikatos, energijos ir laimingų gyvenimo metų!

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba

Medininkų pilis

sena gyvenvietė, minima jau nuo XIV a. Medininkuose. <...>

Retas gal žino, kad Medininkų pilis, pastatyta XIV a., yra seniausia, didžiausia pagal plotą ir geriausiai išsilaikiusi aptvarinė (sienų perimetras 568 m) pilis Lietuvoje (architektūros ir istorijos paminklas). Tuo metu Medininkai buvo svarbus gynybinis centras. Legenda liudija, kad Medininkų pilį statė milžinai. Jie buvo tokie stiprūs, kad mūrydami sienas skolindavo vienas kitam įrankius ir svaidydavo juos iš Medininkų į Krėvą ir atgal. Medininkų pilis buvo dažnai puolama kryžiuočių, vėliau ir grobikų iš rytų. Po 1527 m. užpuolimo pilis buvo apleista, per 1655 m. karą su Rusija – apgriauta ir nebeatstatyta. Ilgą laiką ji buvo nenaudojama. Mūsų laikus pasiekė tik mūrinės pilies fragmentai – gynybinė siena ir pagrindinio bokšto dalis.

Pilies statinius perdavus Trakų istorijos muziejui, jo darbuotojai pradėjo prižiūrėti teritoriją. 2010 m. piliai pritaikyti turizmo reikmėms skirta 8 mln. litų ES paramos lėšų. Šiuo metu projektas baigtas. Oficialus Medininkų pilies atidarymas įvyko š. m. rugsėjo 27 d. Atstatytame pilies šiaurės rytų bokšte (donžone) įrengta muziejaus ekspozicija, kurią su dideliu smalsumu apžiūrėjome ir nenusivylėme. Istorinėje aplinkoje tarp sienų, kurios buvo neįveikiamos iki šaunamųjų ginklų atsiradimo, galima apžvelgti nors ir mažą dalelę garbingos LDK istorijos.

Ant Juozapinės kalno

Nuo bokšto stogo atsiveria ne tik pačios pilies, bet ir Medininkų aukštumos panorama. Apie 3,5 km į pietvakarius nuo Medininkų yra aukščiausios Lietuvos vietos – Aukštojo ir Juozapinės kalvos, virš jūros lygio iškilusios beveik 300 m. <...>

Aukščiausios Lietuvos kalvos: Aukštojo kalnas, Juozapinės kalnas. Aukščiausia Lietuvos vieta – Aukštojo kalnas (Aukštojas – vyriausio baltų dievo vardas). Kalvos aukštis siekia 293,84 m virš Baltijos jūros lygio. Visai šalia šios kalvos dunkso Juozapinės kalnas (292,83 m) iki šiol jis laikytas aukščiausiu Lietuvos teritorijos tašku ir tokiu žymėtas visuose žemėlapiuose. 2004 m. naujausia technologija buvo atlikti pakartotiniai matavimai, kurie patvirtino pietinę kalvą, dabartinį Aukštoją, esant aukštesnę. Pagal šiuos duomenis, Juozapinės kalnas yra trečias pagal aukštį Lietuvos teritorijos taškas. Antras – Žibartonių kalnas, Rūkainių seniūnijoje, Vilniaus raj. (293,57 m virš jūros lygio). <...>

Dabar tvarkoma akmens, skirto karaliaus Mindaugo karūnavimo įamžinimui, ant Juozapinės kalno aplinka. Nuo čia pamiškėje matosi ir Aukštojas. Tenka pastebėti, kad tos kalvos nelabai išpūdingos, nes vos kyšo virš horizonto.

Toliau per Turgelius pasiekiamo Tabariškes, Šalčininkų raj. (apie 30 km nuo Vilniaus, 8 km į rytus nuo Turgelių), kurios yra vos 1 km į vakarus nuo Baltarusijos sienos.

Anos Krepštul muziejus.

Šalčininkų rajone esantis Tabariškių kaimas rūpestingai saugo unikalios tautodailininkės Anos Krepštul atminimą. Š. m. liepos 26 d. Tabariškėse vyko įdomios ir kūrybingos asmenybės – Anos Krepštul – muziejaus naujos parodų salės atidarymas.

Jos vardo muziejaus direktore tapo tragiško likimo menininkės sesuo mokytoja Danuta Moločko. Ji mums ir atskleidė savo talentingos sesers gyvenimo ir kūrybos puslapius. Ana Krepštul (1932–2007) visą gyvenimą praleido gimtajame Tabariškių kaime, nes dėl ligos niekur negalėjo išvykti. Ji buvo I grupės invalidė, labai sirgo, net 77 kartus jai lūžo kaulai. Tačiau šios savamokslės dailininkės paveikslai (nutapė daugiau kaip 3500 paveikslų) pasklido po visą pasaulį. Daug jos darbų puošia Lietuvos (Šumske, Eišiškėse, Turgeliuose ir Tabariškėse) bei Lenkijos bažnyčias. <...>

Ana Krepštul – viena iš įdomiausių ir gražiausių Šalčininkų rajono asmenybių. Jos nepalaužiama valia, stiprybė, ramybė, požiūris į pasaulį – yra pavyzdys kiekvienam, kančių nepatyrusiam žmogui. Dailininkės kūryba spinduliuoja grožiu, gėriu ir ramybe. Ne vienas jos paveikslas buvo kuriamas didelėmis pastangomis, dažnai su kančia, tačiau toks darbas – tai raginimas pastebėti gyvenime viską, kas yra gražu. <...>

Butrimonių vidurinei mokyklai Šalčininkų rajone suteiktas jos vardas. Ta proga mokykloje pašventinta atminimo lenta.

Algirdas Žemaitaitis
Sutrupinta iš www.voruta.lt

Anos Krepštul paveikslas
Tėsinys kitame „Vr.ž.“ numeryje ►

Teisųjų išgelbėjimas ateina nuo VIEŠPATIES, Jis yra jų stiprybė nelaimių metu. /Ps 37, 39/

MYKOLAS MIKALAJŪNAS

Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos prezidentas, Sinodo kuratorius

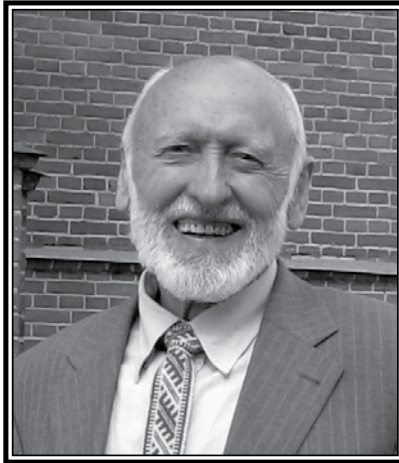
(1936 12 15 Kėdainiuose – 2012 10 19 Vilniuje)

Spalio 19-ąją Vilniuje staiga mirė žymus meteorologas, vienas iš Lietuvos Biblijos draugijos įkūrėjų, leidėjas, Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos prezidentas kurt. dr. Mykolas Mikalajūnas.

Jis gimė Janušavoje, Kėdainių priemiestyje, reformatų Onos Mikalajūnienės (Skudrickaitės) ir Mykolo Mikalajūno šeimoje, kur jau augo dvi dukros – Zelma ir Alma. Tėvai, seneliai ir proseneliai buvo evangelikai reformatai.

Gyveno ir mokėsi Kėdainiuose. 1959 m. Vilniaus universitete baigė meteorologijos studijas. Plaukiojo žvejybiniais laivais. 1965–1970 m. dirbo Vilniaus orų biure, 1970–1974 m. – Lietuvos hidrometeorologijos valdyboje, 1974–1976 m. vadovavo Vyriausiosios enciklopedijų redakcijos Geografijos ir geologijos redakcijai. 1976–1988 m. Lietuvos hidrometeorologijos ir gamtinės aplinkos kontrolės valdybos viršininkas. Parengė Rusų – lietuvių kalbų meteorologijos terminų žodyną, paskelbė straipsnių iš taikomosios meteorologijos ir fenologijos, parašė scenarijų mokslo populiarinimo filmui *Duokite mums gerą orą*, įvairių brošiūrų meteorologijos klausimais. 1989 m. apsigynė geografijos mokslų kandidato disertaciją.

1988 m. grįžo į Vyriausiąją enciklopedijų redakciją ir iki 1990 m. dirbo vyriausiuoju redaktoriumi, 1990–1992 m. paskirtas Enciklopedijų leidyklos generaliniu direktoriumi.

1995 m. dr. Mykolas Mikalajūnas pradėjo dėstyti Vilniaus pedagoginiame institute (dabar – Lietuvos edukologijos universitetas), nuo 2008 m. – docentas.

Buvo vienas iš Lietuvos Biblijos draugijos (LBD) įkūrėjų (1992 m.), ilgametis jos vykdomasis direktorius. Tiek pirmosios (išleista 1999 m.), tiek ir visų kitų LBD leistų Biblijų (Šventojo Rašto) leidybos vadovas, redakcinės komisijos narys. Jo pastangų dėka kiekvienas Lietuvos žmogus, besidomintis teologija, nepriklausomai kokiai konfesijai jis priklauso, galėjo įsigyti Naująjį Testamentą, vėliau ir Bibliją.

1993 m. susikūrus Lietuvos Biblijos skaitymo draugijai (LBSD) įsijungė į jos veiklą, buvo išrinktas LBSD revizoriumi ir šias visuomenines pareigas vykdė iki mirties.

1993 m. įkūrė krikščionišką leidyklą APYAUŠRIS. Būdamas jos vadovu leido religinę reformatų

literatūrą: parengė ir išleido kunigo Aleksandro Balčiausko pamokslų knygą *Tavo žodis yra tiesa*, leidinius: *Lietuvos evangelikų reformatų sinodui – 450 metų*, H. Bulingerio *Antrasis šveicariškasis išpažinimas – reformatų tikėjimo pagrindai*, kasmet paruošdavo ir išleisdavo kalendorius *Gyvenimo palydovas*, *LBSD Bibliją skaitome kasdieną*, almanachą *Reformatų metai* ir kt. leidinius.

2006 m. Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas Biržuose dr. Mykolą Mikalajūną išrinko kuratoriumi, 2010 m. – Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos prezidentu. Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo suvažiavimų dalyviai Mykolą prisimins kaip taktišką, tiesų ir sunkiose situacijose mokantį dalykiškai spręsti klausimus ir humoro jausmą turintį tikėjimo brolių, taisyklingos lietuvių kalbos bažnytiniuose dokumentuose puoselėtoją.

Turėjo sūnų Darių, dukras Miglę ir Medą.

Mykolas Mikalajūnas, visapusiška, originali, nesavanaudiška ir labai kūrybinga asmenybė, išliks gražiu pavyzdžiu tiek tikėjimo broliams, tiek studentams, kuriems mėgdavo kartoti: *Daryk kitam tai, ką norėtum, kad tau darytų. (Pagal Mt 7,12)*

InfoRef.lt

Kiek reformatų Lietuvoje?

Lietuvos Respublikos Statistikos departamentas paskelbė 2011 m. kovo 1 d. surašymo duomenis. Mus labiausiai domina Respublikos gyventojų pasiskirstymas pagal religiją, t.y. tikėjimo išpažinimą. Iš viso 2011 m. kovo 1 d. Lietuvoje gyveno 3 043 429 gyventojų, kurie save priskyrė: 2 mln. 350,5 tūkst. arba 77,3 proc. save priskyrė Romos katalikų bendruomenei (2001 m. – 79 proc.), stačiatikių (ortodoksų) tikėjimą išpažino 125,2 tūkst. (4,1 proc.), sentikių – 23,3 tūkst. (0,8 proc.) gyventojų. Evangelikų liuteronų – 18 376 arba 0,6 proc., **evangelikų reformatų – 6 731 arba 0,2 proc.**, kitų tikybių – 27 013 arba 0,9 proc., nė vienai – 186 670 arba 6,1 proc., nenurodė – 305 642 arba 10,0 proc. Pagal tautybę evangelikai reformatai taip pasiskirstė: 0,2 proc. lietuvių, 0,1 proc. lenkų, 0,2 proc. rusų gyvenančių Lietuvoje.

Parengta pagal duomenis svetainėje www.stat.gov.lt

Apie prasmingus darbus

2012 metų spalio 20-osios rytas buvo nuostabus, žadantis tokią pat nuostabią dieną. Rūko šydas dengė nuo spalvų apsvaigusius medžius, buvo taip tylu, kad atrodė, jog visi garsai dar yra išikniaubę į šiltas pagalves... Tądien buvo šeštadienis. Svaigus poilsio metas, kurį buvome pasižadėję skirti Radvilų giriai, tai, kuri Dubingių girininkijoje Asvejos regioniniame parke. Tai, kurią didžiuliu būriu sodinome labai gražią 2011 metų balandžio 16 dieną. Tada, prisimenate, visi atidavėme ne tik labai daug jėgų, bet ir širdies – kiekvieną ažuoliuką ir eglaitę nuglostėme, duobutes, kaip buvo prisakyta, per kastuvo ilgį kasėme, stengėmės kaip įmanydami. Ir prigijo, sužaliavo giria, skirta reformatų bendruomenės stiprinimui ir istorinių asmenybių – kunigaikščių Radvilų atminimui.

Ir ne tik Radvilų. Mūsų visų mylimo Mykolo Mikalajūno atminimui taip pat.

Taigi tą spalio 20-ąją jau šiek tiek mažesniu būriu sveikinome Radvilų girią, kuriai laikas nuo laiko reikia mūsų – aptepame eglaičių viršūnes, o jau gerokai ūgtelėjusius ažuoliukus dar tenka vaduoti iš žolių draugijos. Kaip ir medelių

sodinimo dieną pasukau į tą pačią, kairiąją lauko pusę. Šalia darbavosi Viktorija, Dalija, Vida... Kiti patraukė į kitą pusę. Danguolė, Rokas ir Morta triūsė lauko vidury. Poilsio akimirka kyštelėjau ranką į striukės kišenę ir nusijuokiau užčiuopusi žvakelę ir žiebtuvėlį („Baigę darbus uždegsime. Bus gražu“, – namuose įsimesdama pagalvojau).

Smagiai darbavomės. Aplink vis skambėjo telefonai, tačiau negalėjome atsilipti – tam, kad tai padarytume turėjome nusimauti pirštines, kurias po šio veiksmo tektų išmesti. Taigi taupydami inventorių bei laiką, pokalbius atidėjome tolesniam laikui. Matyt taip patys nesuvokdami bandėme atitolinti Skaudžios žinios akimirka.

Mirė Mykolas Mikalajūnas.

Ši žinia kirto esant Radvilų girios kairiajame kampe. Tame pačiame, kur prieš pusantrų metų Mykolas poroje su Renata sodino ažuoliukus ir eglutes. Labai gerai prisimenu tą vietą – tada dirbome greta. Lyg šiandien matau, kaip kruopščiai, neskubėdami jie abu yrėsi į priekį. O aš vis fotografavau. Mykolas išeina į lauką, Mykolas kasa duobutę ažuoliukui, Mykolas per visą lauką linki visiems geros dienos... Tada maniau, fotografuoju „Reformatų metų“, kurį leido Jo APYAUŠRIS archyvui.

Tą skaudžios žinios aptemdytą popietę „globojome“ ir Mykolo medelius. Įsitvirtinusias eglutes, išaugusius, sutvirtėjusius ažuoliukus, bandančius išsilaisvinti iš „marškinių“, saugančių nuo visokių negandų. O baigus darbus po vienu iš Mykolo sodintų ažuoliukų liko pleventi žvakelė. Mūsų Mykolo, nuoširdaus, darbštaus, kūrybingo, mielo, mylėjusio ir mylėto žmogaus atminimui. Mums visiems labai trūks Jo, visada besišypsancio, visada pasiruošusio padėti. O mes vis sugrįšime į Radvilų girią ir matysime augantį Mykolo triūsą, liudijantį, kad šis žmogus šalia kitų labai prasmingų darbų, kurie surašyti Jo biografijoje, Lietuvą papuošė ir medžiais.

Aurelija Arlauskienė

Metas užsisakyti Kalėdų dovanas!

Vargas vadinantiems pikta geru, o gerą – piktu, keičiantiems tamsą į šviesą, o šviesą į tamsą, laikančius karčius dalykus saldžiais, o saldžius karčiais! (Iz 5,20)

Pasimeldęs ir Dievo Žodžiu pašventinęs dar vieną tarnystės dieną, pradėjau elektroninio pašto peržiūrą. Ir štai vėl pilna šiukšlių! Staiga viena iš jų patraukė dėmesį: „Metas užsisakyti Kalėdų dovanas“! Ot, taip, iš karto metu akį į datą, nes negaliu patikėti savo akimis. Na iš tiesų – šiandien spalio 10-toji! „Kalėdų sezonas jau ėmė sutapti su šildymo sezonu, net jį aplenkė, nes dar mūsų darželių iki vakar nešildė... Antra rytinio šoko banga stuktelėjo supratęs pavadinimo prasmę: „užsisakyti Kalėdines dovanas“! Ir mintyse jau skamba pamokslautojo žodžiai: *Taiigi, Juozapas su Marija buvo protingi Dievo klientai ir laiku užsisakę kalėdinę dovaną gruodžio 24 dieną susilaukė Išganytojo... Mieli parapijiečiai, būkite ir jūs išmintingi kaip ši pora ir paskubėkite užsisakyti „kalėdinę dovanėlę“, juk šiandien jau – spalio 10-ji! Tai dabar galit suvokti, kodėl šiandien yra nuoširdžių krikščionių, nemėgstančių Kalėdų? Kol jos ateina, turime pergyventi visą „kalėdinį šou“, parduok ir pirk farsą. Todėl, kad į intymius mano dvasinius pergyvenimus braunasi svetima religija, persotinta išvirksčių mūsų tikėjimo sąvokų, kalbos. Pradžioje ji ateina nepastebimai, kaip ateina į gyvenimo šventę jaunųjų baltos suknelės sutuoktinių metu, užvilktos ant seniai skastybę su svetimais vyrais praradusių nuotakų.... Prisiminiau pranašo Danieliaus knygos istoriją apie karalių Beltšacarą, kuris pasigėręs įsakė atnešti sakralinius šventyklos indus ir iš jų pats gėrė su kitais savo rūmų didžiūnais bei paleistuvėmis. Paskaitykite Danieliaus knygos visą 5 skyrių ir suprasite, prie ko artėja ši civilizacija, kurioje gyvename, kas laukia tų, kurie apsvaigsta nuo besočio vartojimo vyno... Meldžiu, Dieve, duok mums išminties ir stiprybės neišsivelti ir vengti jau prasidedančios orgijos...*

R.M.

I N F O R M A C I J A

Spalio 11 d. Vilniaus „Forum Cinas Vingis“ kino teatre buvo pristatytas naujausias režisierės Giedrės Beinoriūtės dokumentinis filmas „Pokalbiai rimtomis temomis“, prodiuserė mūsų parapijietė Jurga Gluskinienė Juršytė.

Jurgos vadovaujama studija „Monoklis“ 2008 metais pristatė vaidybinių filmų „Balkonas“, pelniusį Lietuvos žiūrovų simpatijas ir laimėjusį „Sidabrinės gervės“ apdovanojimą, 2011 metais – įsimintiną dokumentinę poemą „Stebuklų laukas“ apie žmones, gyvenančius Budos miške, netoli buvusio Kariotiškių sąvartyno. „Pokalbiai rimtomis temomis“ – filmas be išorinio veiksmo, dekoracijų, peizažų ir specialiųjų efektų. Pagrindiniai filmo herojai – vaikai ir paaugliai – apdovanoti ypatingu gebėjimu apsaugoti juos supantį pasaulį. „Intymūs minimalistine maniera nufilmuoti pokalbiai su jais atskleidžia kartais melancholišką, kartais juokingą, kartais dramatišką šiuolaikinio pasaulio vaizdą. Filme keliami klausimai apie vienvietę, meilę, Dievą, pasaulį, žmogaus ryšį su kitu žmogumi“ – rašoma anotacijoje apie filmą. „Jūs ką, netikit į Dievą? Tai galiu išmokinti, kaip pradėti tikėti...“ – sako viena filmo herojė, akla mergaitė... Į premjerą Vilniaus „Forum Cinas Vingis“ kino teatre buvo susirinkę ne tik kino kritikai, solidūs menininkai, bet ir gausus reformatų – Jurgos palaikytojų būrys.

Spalio 12 d. į Vilniaus parapijos namus rinkosi reformatų senjorai pasižmonėti, paragauti žiemai paruoštų atsargų ir pasidalinti jų pagaminimo receptais bei pasistiprinti kolektyviai išvirta mėsos šuipinine.

Spalio 16 d. Vilniaus paveikslų galerijoje vyko istorikų diskusija „Svečiuose pas Chodkevičius – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų istoriniai portretai“ apie svarbiausias Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų gimines ir jų atstovų istorinius portretus. Diskusiją vedė doc. dr. Eugenijus Saviščevas, apie grafų Chodkevičių giminės žymiausias atstovus kalbėjo doc. dr. Genutė Kirkienė, ją papildė bei taikliomis, žaismingomis pastabomis oponavo doc. dr. Deimantas Karvelis, iškeldamas kitos žymios XVI-XVII a. didikų giminės – kunigaikščių Radvilų neabejotinus nuopelnus Lietuvos valstybingumo išlikimui.

Spalio 17 d. Rašytojų klube Vilniuje, Baltojoje salėje vyko susitikimas su vienu žymiausių mūsų laikų norvegų rašytoju Dag Solstadu ir jo knygos „Vienuoliktas romanas, aštuonioliktas knyga“ vertėju, Kauno reformatų parapijos aktyviu nariu, VU ir VDU lektoriumi Ugniumi Mikučioniu. Vakare kalbėjo Norvegijos Karalystės ambasadorius, Jo Ekselencija Leif Arne Ulland, VU doc. dr. Ieva Steponavičiūtė Aleksiejūnienė, VU lektorė Cecilie Hauglund, kalbininkas, vertėjas iš Šiaulių Markus Roduner, literatūrologas, leidėjas dr. Vilius Gužauskis, ištrauką iš romano apie knygos herojaus Bjorno Hanseno pirmą įspūdį Vilniuje skaitė Irena Plaušinaitė. Renginio dalyviams bendrauti su rašytoju ir tarpusavyje (nemažai atvyko rašytojo kūrybos gerbėjų ne lietuvių) padėjo Ugnius Mikučionis, lengvai veddamas pokalbį tai anglų, tai norvegų kalbomis, įterpdamas žaismingų pastabų, paaiškinimų būsimiems knygos skaitytojams Lietuvoje.

Lietuvos reformatų Bažnyčios vadovybė:

**Gen. superintendentas
kun. Tomas Šernas**
gyv. Vilniuje, mob. 8 687 56 846

**Lietuvos ev. reformatų
Konsistorijos viceprezidentas
kun. Raimondas Stankevičius**
el.paštas: raimondas@ref.lt
Interneto svetainės adresas
www.ref.lt

————— ☪ ☧ —————
Lietuvos reformatų dvasininkai:

**Vicesuperintendentas
kun. Rimas Mikalauskas**
gyv. Biržuose, mob. 8 686 66 383,

kun. Raimondas Stankevičius
gyv. Vilniuje, mob. 8 655 43 678

kun. Sigita Švambarienė
gyv. Biržuose, mob. 8 681 66 661

kun. Tomas Sakas
gyv. Klaipėdoje, mob. 8 656 45 016

kun. dr. Kęstutis Daugirdas
gyv. Vokietijoje

diak. Gitana Gasiūnaitė
gyv. Prahoje
el. p. saules_miestas@yahoo.com

lektorius Neilas Čijunskas,
gyv. Klaipėdoje, tel. 8 612 58 731

————— ☪ ☧ —————
Parapijos vadovybės telefonai:

**Seniūnų tarybos pirmininkė
Vida Cupreva** 236 3224 d.,
mob. 8 673 04 537,
pavadootoja Danguolė Juršienė
219 1109 d., 241 6981 n.,
mob. 8 612 20 402

Seniūnės:
Dalija Gudliauskienė
242 9118, mob. 8 685 74 951,
Donata Indriūnaitė
234 2824, mob. 8 673 84 929
Olga Tamulėnaitė
277 0314, mob. 8 626 50 879

Laiškus redakcijai galite rašyti:
Gerosios Vilties 1A, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

**Parengė Dalija Gudliauskienė,
Korektorė Dalia Pronskietytė
Leidėjas:**
Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taisyti ir trumpina
savo nuožiūra

**Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.**

*Vertėjas Ugnius Mikučionis,
ambasadorius Leif Arne Ulland,
rašytojas Dag Solstad*

